

Dancefestivals
Waarom zo **veel**
en zo **luid**?

GEEN N1

GEEN N1 is een actiegroep bestaande uit vijf bewonersverenigingen uit Halfweg en omgeving. Wij verzetten ons tegen de aanleg van het N1 festivalterrein in het havengebied door de gemeente Amsterdam en zijn te vinden op geenN1.nl.

Wij van GEEN N1 verdiepten ons in het nieuwe geluidbeleid van Amsterdam en hebben meningen en adviezen van vooraanstaande deskundigen ingewonnen en verzameld, waarvan we hier een selectie presenteren.

Belangrijkste conclusie: onderzoek naar de hinder en gezondheidsrisico's van evenementenlawaai ontbreekt geheel in het Amsterdamse geluidbeleid.

Uitgangspunten van de gemeente:

- ✘ Evenementen horen bij de stad en zijn van maatschappelijk belang**
- ✘ De grootschalige open air dancefestivals passen niet meer in de stad, N1 is een mooie buitenruimte, ook voor nieuwe festivals met > 25.000 bezoekers**
- ✘ Evenementen geven altijd overlast, maar bij N1 zijn minder woningen dan in de stad**
- ✘ Een geslaagd evenement staat voorop, niet de hinder en de volksgezondheid**
- ✘ De geluidsnorm moet voldoende ruimte bieden voor de benodigde hoeveelheid geluid op het festival, maar moet al te veel klachten van bewoners voorkomen**
- ✘ Spraakverstaanbaarheid binnenshuis is maatgevend voor de geluidsnorm**

Deskundigen over hoe de overheid vergelijkbare projecten aanpakt

Reinier van Zutphen, nationale ombudsman, in diverse media waaronder *NPO NOS* *journaal* en *radio 1* (19 december 2017):

“De overheid neemt de burger niet serieus en betreft hen te laat en te weinig bij ontwikkelingen in de voor hun belangrijke omgeving, namelijk daar waar ze wonen en werken”

Herman Bröring, hoogleraar bestuursrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen op *NPO radio 1* (219 december 2017):

“Aan het begin van dergelijke grote projecten zijn er veel keuzemogelijkheden, maar dan hebben mensen nog geen inspraak en nog geen weet van de belangrijke beslissingen die er genomen worden.

Aan het eind van het traject, als alles in kannen en kruiken is, en iedereen wakker is, dan is er een enorme behoefte aan inspraak.

Dit is een standaardfout van de overheid.

Tegelijk zijn er dan ook voorlichtingsbijeenkomsten waar mensen denken dat ze inspraak hebben maar dat is helemaal niet zo, want daar worden alleen dingen uitgelegd waardoor mensen buitengewoon teleurgesteld zijn want ze dachten dat er naar ze geluisterd zou worden. Maar alles is dan al besloten.

Er worden verkeerde verwachtingen gewekt, dan gaat er al veel mis, dan ontstaat er veel wantrouwen.

Overheden gaan in dit soort dossiers ook heel slecht met elkaar om vind ik.

Het is een algemeen probleem. Maar als je als overheid het vertrouwen kwijt bent dan krijg je het niet gauw terug”

Conclusie:

De wijze waarop Amsterdam het besluit over N1 heeft genomen is dus gewoon de standaard praktijk. Ons gevoel van boosheid en onmacht is de standaardpraktijk.

Het evenementenbeleid

De politiek zegt:

College van burgemeester en wethouders Amsterdam in raadsbrief
Voortgang evenementenbeleid (18 juli 2017):

“Uitgangspunt voor het college is dat evenementen bij de stad horen: ze bezorgen zowel bewoners als bezoekers van Amsterdam veel plezier, stimuleren levendigheid en creativiteit en zorgen voor werkgelegenheid.”

Marja Ruigrok, raadslid VVD over N1:

“Hoewel u terecht aangeeft dat er omwonenden zijn die te maken zullen hebben met het geluid voortkomend uit de evenementen op het N1-terrein is het aantal woningen dat overlast zal ondervinden vermoedelijk beperkt te noemen. Tegelijkertijd kan tijdelijke geluidsoverlast in geen enkel deel van de drukbevolkte Randstad volledig worden uitgesloten. Evenementen horen immers bij de stad en een evenemententerrein aan de rand van de stad draagt bij aan de spreiding van drukte over de stad.”

Abdeluheh Choho, wethouder in Amsterdam, in *Het Parool* (15 augustus 2015):

“Klagen hoort bij de Amsterdamse cultuur [...] Overlast is ook een kwestie van perceptie. [...] Soms is klagen ook gewoon klagen. [...] Hoeveel overlast je ervaart, hangt ook af van je houding. [...] Ik vind festivals fantastisch. Gay Pride duurt vijf dagen [...] Vijf dagen feest.”

Ministerie van Infrastructuur en Milieu in *De kennis van nu*
(NTR 12 januari 2017):

“Gemeenten moeten bij (geluid)plannen meerdere belangen (waaronder gezondheid) meenemen en motiveren hoe ze hiermee omgaan.”

De deskundigen zeggen:

Philomeen Lelieveldt, onderzoeker Media- en Cultuurwetenschappen aan de Universiteit Utrecht in *DUIC* (13 maart 2017):

“Het is belangrijk onderscheid te maken tussen een evenement en festival. [...] Een evenement als de start van de Tour de France of Koningsdag heb je als stad nodig. Zeker als je dat samen met lokale organisaties tot stand brengt. [...] Festivals zijn er niet omdat dat moet, of noodzakelijk is, het is een verdienmodel en entertainment. [...] Grote commerciële festivals dragen ook niet bij aan de lokale economie.”

Raad van State, Uitspraak 201500425/1/A1:

“Het maatschappelijk belang bij het organiseren van evenementen is net zo belangrijk als bescherming van bewoners tegen geluidshinder.”

Chris Nierop, geluidsdeskundige en medeauteur van de *Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai* (HMRI), versie 1981 en 1999, en medeauteur van de *Handleiding Omgevingslawaai*. Beide in opdracht van het ministerie van VROM:

“Wat mij evenzeer bevreemdt is de argumentatie voor evenementen, het maatschappelijk belang. Het is maar hoe ruim dit begrip wordt geïnterpreteerd. Het landen van een heli bij een ziekenhuis, het lawaai van een brandweerauto en ziekenwagen, de gevarensirene eens per maand, kan beschouwd worden als aanvaardbaar en geaccepteerd lawaai en dient een maatschappelijk belang. Het maatschappelijk belang van evenementen lijkt mij niets anders dan het bevredigen van een behoefte voor een aantal festivalgangers. Economisch belang en statusbelang zijn hier wellicht betere begrippen.”

Fred Woudenberg, GGD Amsterdam afdeling Leefomgeving:

“Geluidgevoelige mensen zouden zeuren terwijl astmatische mensen serieus worden genomen.”

De kennis van nu (NTR 12 januari 2017):

“Het RIVM noemt de blootstelling aan geluid dan ook ‘een nationaal probleem [...] Volgens de Gezondheidsraad en het RIVM veroorzaakt geluidshinder op grote schaal slaapgebrek en stress. [...]”

Nederlandse Stichting Geluidshinder in brochure
Hoe ongezond is geluid? van TNO:

“Op straat, in huis, tijdens de vakantie, in de natuur en op het werk treedt in toenemende mate akoestische vervuiling op. Er is een groeiend besef dat lawaai op veel verschillende manieren het welbevinden en de gezondheid van mensen aantast. Bestrijding van ongewenst geluid is daarom heel belangrijk.”

Fred Woudenberg:

“Het zal niet lang meer duren of geluidshinder zal het grootste milieuprobleem worden.”

Chris Nierop:

“Gemeenten lijken zich te beperken tot een technocratische benadering zonder zicht op de gezondheidsaspecten. Ongewenste geluiden in de woonomgeving kunnen bij bewoners tot gevoelens van irritatie, wrevel, afkeer, boosheid, ergernis en dergelijke leiden.”

Chris Nierop:

“Een integer bestuurder die haar burgers serieus neemt kan niet anders dan oog te hebben voor het ontbreken van kennis in voorliggende onderzoeken als het gaat om volksgezondheid, hinder en leefomgevingskwaliteit. En zich in te zetten om in die leemten te voorzien alvorens tot besluitvorming te komen. Het lijkt erop dat alle onderzoeken eerder zijn toegeschreven naar een wenselijk geacht evenementenbeleid dan naar een wenselijk geachte leefbare woonomgeving en het voorkomen van gezondheidsschade.”

Conclusie:

Deskundigen menen unaniem dat geluid als serieus probleem gezien dient te worden. Ook het ministerie van Infrastructuur en Milieu onderstreept dit. Op geen enkele wijze is aangetoond of zelfs aannemelijk gemaakt dat de normstellingen zoals gebruikt in Amsterdam aan criteria van onder meer bescherming van de volksgezondheid en aanvaardbare hinder, voldoen. Integendeel.

De Amsterdamse politiek wekt bovendien de schijn de bewoners niet serieus te nemen door klachten te bagatelliseren.

Gemeentelijke normen en de beleving van de bewoners

De politiek zegt:

College van burgemeester en wethouders Amsterdam in raadsbrief
Voortgang evenementenbeleid (18 juli 2017):

“Bij de nieuwe invulling van het geluidbeleid voor muziekevenementen zoekt het college een goede balans tussen het beperken van de geluidsoverlast voor omwonenden enerzijds en aantrekkelijke muziekevenementen voor bezoekers anderzijds.”

Locatieprofiel N1, onderdeel van het geluidbeleid van de gemeente Amsterdam:

“Rekening houdend met de invloed op de omgeving van evenementen met een geluidbelasting tot 85 dB(C), worden volgens de beoordelingssystematiek 200 punten toegekend aan de geschiktheid van de evenementenlocatie. Dit resulteert in klasse I – Meest geschikt. [...] Vanwege de cumulatie van de evenementen en de daaruit voortvloeiende belasting op het woon- en leefklimaat geldt dat 16 evenementdagen mogen worden ingevuld met maximaal 85 dB(C) op de gevel. Met een geluidbelasting tot 85 dB(C) is er op de locatie veel beschikbare geluidruimte. [...] Momenteel beperkt risico op geluidsoverlast.”

Robert-Jan van Duijn, wethouder in Aalsmeer in *Het Parool*, 20 december 2017:

Veel inwoners klagen bij ons over Schiphol. Ik heb hen uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek. Dan hoor je dingen die veel verder gaan dan wat er ooit aan de onderhandelingstafel wordt besproken. Daar gaat het alleen om normen, om lijntjes op kaarten. Het gaat veel te weinig om de mensen en hún ervaringen.”

De deskundigen zeggen:

Arnoud Boot, hoogleraar financiële markten aan de UvA in *Metten is Weten* (NPO 5 december 2017):

“Modellen zijn geen hulpmiddel meer bij besluitvorming maar worden letterlijk genomen. Onthoud dat er een aantal dingen zijn die er niet in zitten. Een model is bedoeld als simplificering van de werkelijkheid. Modellen creëren een eigen werkelijkheid, daar moet je heel voorzichtig mee zijn.”

Chris Nierop:

“De indruk is dat de 85 dB(C) gevelnorm gebaseerd is op de wens om evenemententerreinen te realiseren, zonder dat de effecten op de gezondheid bekend zijn. Bij een geluidsniveau buitenshuis van 85 dB(C) is van een mogelijkheid tot het voeren van een gesprek geen sprake, nog afgezien van de onbekendheid met mogelijke gezondheidsschade.”

Chris Nierop:

“Bij het vaststellen van toelaatbare normwaarden binnenshuis van 50 dB(A) is uitsluitend uitgegaan van spraakverstaanbaarheid. Psychosociale gevolgen, slaapverstoring (kinderen), concentratieverstoring en extra hinder vanwege het karakter van het geluid en hoe het geluid zich in een woning manifesteert is niet bij de normstelling betrokken, een gevaarlijke omissie.”

Rapport *Geluid bij evenementen* van Het Geluidburo, in opdracht van de gemeente Amsterdam:

“Tijdens de bezoeken aan de woningen is op auditieve wijze geconstateerd dat met name in stille woningen de bassen ook bij lage (binnen)niveaus van 50 tot 55 dB(C) nog duidelijk en nadrukkelijk aanwezig waren.”

Peter Welp, bewoner en eigenaar van lagertoontje.nl:

“Het auditief uithoudingsvermogen van een gemiddelde bewoner wordt nergens meegenomen in vergunningverlening. In 1996 duurde een festival een paar uur. Bij hedendaagse festivals is 12 uur ononderbroken muziek per dag geen uitzondering. Wat voor sommige mensen na 4 uur nog als enigszins duldbaar ervaren wordt, is een paar uur later aanzienlijk minder duldbaar. Gemeenten beseffen niet wat zij vragen van de omwonenden.”

Rapport *Geluid en gezondheid*, advies van de Gezondheidsraad op gezondheidsraad.nl:

“Ongewenste psychosociale effecten van geluid in de woon- of de werkomgeving komen op grote schaal voor. Mensen raken geërgerd door tal van geluiden in de woonomgeving: weg-, rail- en luchtverkeer en industrie zijn bekende bronnen. Tegenwoordig dragen ook luidruchtige activiteiten van burens of van mensen buiten om het huis belangrijk bij aan hinder in de woonomgeving.”

Conclusie:

Helaas is weinig onderzoek bekend over de gezondheidsrisico's van specifiek evenementenlawaai. Gezien de onbekendheid zou terughoudendheid met normstellingen betracht moeten worden.

Nader onderzoek is nodig om de hinder en psychosociale en fysiologische gevolgen en gezondheidsrisico's van evenementenlawaai in de woonomgeving en binnenshuis in kaart te brengen en zo nodig de normwaarden te herzien. Gekoppeld aan het aantal malen optreden per evenementenseizoen per locatie.

N1, natuur en recreatie

De politiek zegt:

Gemeente Amsterdam over het natuurgebied direct naast N1 op amsterdam.nl:

“De Lange Bretten is een natuurgebied met open rietvelden, dichte bebossing, kreken en sloten. Bijzonder om zo'n gevarieerd natuurgebied zo dicht bij huis te vinden! Wandel, fiets of skate door het gebied en kom bijzondere vogels tegen zoals de nachtegaal, blauwborst, baardmannetje, sperwer en havik. [...] Niet voor niks wordt De Lange Bretten de laatste stadswildernis van Amsterdam genoemd!”

Johnas van Lammeren, raadslid Partij voor de Dieren in *Het Parool*,
11 september 2014:

“Je ziet wel dat de flora- en faunawetgeving lang niet altijd goed gehandhaafd wordt. Zo worden vogels soms gestoord in het broedseizoen Maar het gaat mij vooral om rust voor de mens. [...] De meeste festivals vinden plaats in het weekend. Dat is ook het moment dat veel mensen rust in de natuur willen opzoeken. [...] De tendens is dat groen nu geld op moet leveren, bijvoorbeeld via een festival. Daar kan dan het beheer mee betaald worden. Maar groen levert al geld op, doordat het mensen langer gezond houdt. Dat is misschien lastig te vertalen in concrete euro's, maar het is wel van waarde.”

Gemeente Amsterdam:

“Het Brettenpad is een gemarkeerde wandel-, skate- en fietsroute van 11km tussen Amsterdam en Halfweg. [...] Er is heel wat te zien [...] Restanten van de middeleeuwse IJdijk. In het gebied liggen sport- en volkstuinparken. [...] Richting Halfweg liggen ook de natuurgebieden de Kluut en Lange Bretten, een stadswildernis waar je doorheen kun struinen.”

Gemeente Amsterdam in *Plan van aanpak onderzoek ontwikkeling Evenemententerrein N1*:

“Het terrein wordt duurzaam ontwikkeld en maakt duurzame evenementen mogelijk.”

De deskundigen zeggen:

Stadsecoloog Martin Melchers in *Trouw*, 16 mei 2016:

“In het voorjaar moet je geen festivals willen vanwege het broedseizoen.”

Gezondheidsraad in *Gezond groen in en om de stad* (15 juni 2017):

“Recreatie in het groen is belangrijk voor de volksgezondheid in Nederland. [...] De Gezondheidsraad beveelt in dit advies aan om de mogelijkheden voor ‘groene recreatie’ in de stedelijke omgeving uit te breiden.”

Bioloog Goos van der Sijde, voorzitter van Vrienden van het Flevopark in *Trouw*, 16 mei 2016:

“Een groot festival is nooit duurzaam.”

Conclusie:

De door de gemeente zo aangeprezen flora en fauna moet het vaak ontgelden. Bewoners uit de stad zoeken de natuur op in het weekend en bewoners in het buitengebied de rust in en om hun huis. Meerdere festivaldagen op N1 in de zomerperiode, betekent vele zomerse weekenden ernstige hinder met mogelijk schade voor de volksgezondheid. Bewoners worden gedwongen om op hun vrije dag binnen te zitten of van huis te vluchten.

Aanbevelingen:

- x** Doe onderzoek naar psychofysiologische en sociologische aspecten als gevolg
 - x** van evenementengeluid op de woonomgeving en binnenshuis, en voeg de con-
 - x** clusies toe aan de uitgangspunten van het geluidbeleid in de vorm van normen
 - x** voor aanvaardbare, ernstige en ondukbare hinder, gekoppeld aan het aantal
 - x** malen optreden van festivals en de duur ervan per evenementenseizoen per
 - x** locatie.
-
- x** Maak gebruik van bewonersparticipatie bij het transparant uitrollen van een
 - x** bruikbare systematiek, bij het onderzoek naar gezondheidsrisico's en hinder
 - x** beleving, het definiëren van normen en aantal malen optreden, bij het inrichten
 - x** van individuele terreinen, en zeker bij de handhaving.

GEEN N1

Meer over ons op geenN1.nl